

به نام خدا

|                                                                                         |                    |                              |                     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------|--------------------|------------------------------|---------------------|
| سؤالات آزمون نهایی درس: فارسی ۳                                                         | ساعت شروع: ۱۰ صبح  | تاریخ آزمون: ۱۴۰۲/۱۰/۰۷      | مدت آزمون: ۹۰ دقیقه |
| نام و نام خانوادگی:                                                                     | رشته: کلیه رشته‌ها | پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه | تعداد صفحات: ۴ صفحه |
| دانش‌آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد داخل و خارج از کشور در نوبت دی ماه سال ۱۴۰۲ |                    |                              |                     |

| ردیف                             | سؤالات (پاسخ‌برگ دارد)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | نمره |
|----------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| <b>الف) قلمرو زبانی (۷ نمره)</b> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |      |
| ۱                                | معنی واژه‌های مشخص شده را بنویسید.<br>الف) من بیم آن داشتم که مورد <u>عتاب</u> معلّم واقع گردم.<br>ب) شیرمردی باید این ره را <u>شگرف</u>                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | ۰/۵  |
| ۲                                | واژه «هم‌آوا» را در عبارت زیر بیابید و مترادف آن را بنویسید.<br>« منّت خدای را عزّ و جلّ که طاعتش موجب قربت است.»                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | ۰/۵  |
| ۳                                | با توجه به معنی، واژه درست را انتخاب کنید.<br>الف) در این اثنا صدای زنگ تلفن از سرسرای ( عمارت - امارت) بلند شد.<br>ب) روز و شب با فخر و ( مباحات - مباحات) به تصدیق می‌نگریست.                                                                                                                                                                                                                                                                     | ۰/۵  |
| ۴                                | در عبارت‌های زیر املاي دو واژه، <u>نادرست</u> است. درست هریک را بنویسید.<br>الف) سینه خواهم شرحه شرحه از فراق تا بگویم شرح درد اشتیاق<br>ب) پیرمرد از داخل کازیه روی میز یک پاکت کهنه را برداشت.<br>ج) ناله مرغ اسیر این همه بحر وطن است<br>د) همچنان که می‌توانست او، اگر می‌خواست / کان کمند شست خمّ خویش بگشاید                                                                                                                                  | ۱    |
| ۵                                | دو مورد <u>نادرستی</u> املايی را در گروه کلمات زیر بیابید و درست آن‌ها را بنویسید.<br>« بیت الاحزان - تزویر و دو رنگی - شیر ارقند - تریاق و پادزهر - سختی و تعب - شبه و سایه »                                                                                                                                                                                                                                                                      | ۰/۵  |
| ۶                                | در عبارات زیر، فعل « بسازند » را از نظر کاربرد معنایی بررسی کنید.<br>« ساسانیان برای این که بتوانند دیواره‌های مرزی استواری بسازند، مجبور شدند مدّتی با دشمنان نواحی شمال شرقی ایران بسازند.»                                                                                                                                                                                                                                                       | ۰/۲۵ |
| ۷                                | با توجه به جمله زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید.<br>« سیاوش، فرزند کاووس، شاه کیانی است که رستم به او رسم پهلوانی می‌آموزد.»<br>الف) کدام گروه اسمی، نقش دستوری «مفعول» دارد؟<br>ب) یک «ترکیب وصفی» بیابید و بنویسید.<br>ج) یک نمونه «نقش تبعی» بیابید و نوع آن را مشخص کنید.                                                                                                                                                                             | ۱    |
| ۸                                | با توجه به نوشته زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید:<br>« برف کوه هنوز آب نشده است. گل و گیاه، پشم گوسفندان را رنگین کرده است. نامه برادر با من همان کرد که شعر و چنگ رودکی با امیر سامانی!»<br>الف) ساختار دستوری کدام جمله مطابق با الگوی « نهاد + مفعول + مسند + فعل » است؟<br>ب) نوع «واو» بین واژه‌های « شعر و چنگ » ربط است یا عطف؟<br>ج) زمان فعل « نشده است » ماضی نقلی است یا ماضی التزامی؟<br>د) در این عبارت حذف فعل، به قرینه لفظی است یا معنوی؟ | ۱    |
| « ادامه سؤالات در صفحه دوم »     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |      |

به نام خدا

|                                                                                         |                    |                              |                     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------|--------------------|------------------------------|---------------------|
| سؤالات آزمون نهایی درس: فارسی ۳                                                         | ساعت شروع: ۱۰ صبح  | تاریخ آزمون: ۱۴۰۲/۱۰/۰۷      | مدت آزمون: ۹۰ دقیقه |
| نام و نام خانوادگی:                                                                     | رشته: کلیه رشته‌ها | پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه | تعداد صفحات: ۴ صفحه |
| دانش‌آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد داخل و خارج از کشور در نوبت دی ماه سال ۱۴۰۲ |                    |                              |                     |

|                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                     |      |
|-------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| ۹                             | کدام نوع «وابسته وابسته» در عبارت زیر، دیده می‌شود، بنویسید.<br>«بر بالای آن با خط بسیار روشن نوشته شده بود.»                                                                                                                                                                       | ۰/۲۵ |
| ۱۰                            | نوع پسوند «ان» در واژه‌های «کاویان - خواهان - دیلمان - پاییزان» به ترتیب کدام است؟<br>الف) زمان - صفت فاعلی - مکان - زمان<br>ب) نسبت - صفت فاعلی - مکان - زمان<br>ج) نسبت - جمع - مکان - زمان<br>د) مکان - جمع - نسبت - زمان                                                        | ۰/۲۵ |
| ۱۱                            | با توجه به بیت زیر به سؤالات پاسخ دهید:<br>«مکر او معکوس و او سر زیر شد<br>روزگارش برد و روزش دیر شد»<br>الف) نهاد سومین جمله را مشخص کنید.<br>ب) «او» به ترتیب در نقش‌های ..... و نهاد به کار رفته است.<br>ج) نقش ضمیر پیوسته «ش» در «روزگارش برد»، ..... است. (مفعول - مضاف‌الیه) | ۰/۷۵ |
| ۱۲                            | در نوشته زیر یک «پیوند وابسته‌ساز» بیابید و جمله وابسته را مشخص کنید.<br>«می‌خواهم بدانجا روم که خداوند آن را سر حد دنیای خلقت قرار داده است و دیگر در آن ذی‌حیاتی نفس نمی‌کشد.»                                                                                                    | ۰/۵  |
| <b>ب) قلمرو ادبی (۵ نمره)</b> |                                                                                                                                                                                                                                                                                     |      |
| ۱۳                            | مفهوم هریک از کنایه‌های مشخص شده را بنویسید.<br>الف) می‌خواهم امروز نشان بدهی که چند مرده حلاجی.<br>ب) تا تو نانی به کف آری و به غفلت نخوری                                                                                                                                         | ۰/۵  |
| ۱۴                            | آرایه درست هر بیت را از داخل کمانک انتخاب کنید.<br>الف) چون بود کافلیم ما را شاه نیست؟<br>بیش ازین بی‌شاه بودن راه نیست (جناس - تشبیه)<br>ب) روشنی را، بهار را / از من بگیر / اما خندهات را هرگز / تا چشم از دنیا نبندم. (حسن تعلیل - کنایه)                                        | ۰/۵  |
| ۱۵                            | با توجه به ابیات: «تا واهی از دم ستوران<br>با شیر سپهر بسته پیمان»<br>الف) «شیر سپهر» استعاره از چیست؟<br>ب) مفهوم کلی دو بیت، خلق کدام آرایه را به یاد می‌آورد؟<br>وین مردم نحس دیو مانند،<br>با اختر سعد کرده پیوند»                                                              | ۰/۵  |
| ۱۶                            | آرایه مشترک ابیات زیر (تلمیح - اسلوب معادله) است.<br>«عشق چون آید برد هوش دل فرزانه را<br>محرم این هوش جز بی‌هوش نیست»<br>دزد دانا می‌کشد اول، چراغ خانه را<br>مر زبان را مشتری جز گوش نیست»                                                                                        | ۰/۲۵ |
| ۱۷                            | در تشبیه به کار رفته در سروده زیر، «مشبه» و «مشبه‌به» را مشخص کنید.<br>«آن خداوند و سوار رخس بی‌مانند / آن که هرگز - چون کلید گنج مروارید - گم نمی‌شد از لبش لبخند»                                                                                                                 | ۰/۵  |
| ۱۸                            | در بیت زیر، کدام واژه کاربرد مجازی دارد؟ مفهوم آن را بنویسید.<br>«سراسر همه دشت بریان شدند<br>بر آن چهر خندانش گریان شدند»                                                                                                                                                          | ۰/۵  |
| «ادامه سؤالات در صفحه سوم»    |                                                                                                                                                                                                                                                                                     |      |

به نام خدا

|                                                                                         |                    |                              |                     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------|--------------------|------------------------------|---------------------|
| سؤالات آزمون نهایی درس: فارسی ۳                                                         | ساعت شروع: ۱۰ صبح  | تاریخ آزمون: ۱۴۰۲/۱۰/۰۷      | مدت آزمون: ۹۰ دقیقه |
| نام و نام خانوادگی:                                                                     | رشته: کلیه رشته‌ها | پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه | تعداد صفحات: ۴ صفحه |
| دانش‌آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد داخل و خارج از کشور در نوبت دی ماه سال ۱۴۰۲ |                    |                              |                     |

|                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                |            |                                |                            |                                               |     |
|----------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|--------------------------------|----------------------------|-----------------------------------------------|-----|
| ۱۹                         | در عبارت زیر ، واژگان « سجع » را بنویسید .<br>« عصارهٔ تاکی به قدرت او شهد فایق شده و تخم خرمایی به تربیتش نخلِ باسق گشته.»                                                                                                                                                    | ۰/۲۵       |                                |                            |                                               |     |
| ۲۰                         | در جدول زیر، مشخص کنید که هریک از آثار گروه «الف» متعلق به کدام نویسنده در گروه «ب» است . <table><tr><td>گروه «الف»</td><td>گروه «ب» ( یک مورد اضافه است )</td></tr><tr><td>قصهٔ شیرین فرهاد / تمهیدات</td><td>احمد عربلو / نصرالله منشی / عین‌القضات همدانی</td></tr></table> | گروه «الف» | گروه «ب» ( یک مورد اضافه است ) | قصهٔ شیرین فرهاد / تمهیدات | احمد عربلو / نصرالله منشی / عین‌القضات همدانی | ۰/۵ |
| گروه «الف»                 | گروه «ب» ( یک مورد اضافه است )                                                                                                                                                                                                                                                 |            |                                |                            |                                               |     |
| قصهٔ شیرین فرهاد / تمهیدات | احمد عربلو / نصرالله منشی / عین‌القضات همدانی                                                                                                                                                                                                                                  |            |                                |                            |                                               |     |
| ۲۱                         | در عبارات زیر، جاهای خالی را، به‌درستی، پر کنید.<br>الف) کتاب « بخارای من ایل من» اثر ..... است.<br>ب) کتاب ..... نوشتهٔ « ظهیری سمرقندی» است.                                                                                                                                 | ۰/۵        |                                |                            |                                               |     |
| ۲۲                         | با توجه به مصراع‌های داده شده، ابیات زیر را کامل کنید.<br>الف) در مکتب حقایق پیش ادیب عشق .....<br>ب) وجه خدا اگر شودت منظر منظر .....<br>۱) زین پس شکی نماند که صاحب نظر شوی<br>۲) تا کیمیای عشق بیابی و زر شوی<br>۳) هان ای پسر، بکوش که روزی پدر شوی                        | ۰/۵        |                                |                            |                                               |     |
| ۲۳                         | مصراع دوم بیت زیر را بنویسید.<br>« به دشت دل گیاهی جز گل رویت نمی‌روید .....»                                                                                                                                                                                                  | ۰/۵        |                                |                            |                                               |     |

ج) قلمرو فکری (۸ نمره)

|    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                               |
|----|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------|
|    | الف) معنی و مفهوم (۴ نمره)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                               |
| ۲۴ | معنی و مفهوم هریک از موارد زیر را به نثر روان بنویسید.<br>الف) نان را از من بگیر، اگر می‌خواهی، هوا را از من بگیر، اما خنده‌ات را نه.<br>ب) در دفتر زمانه فتد نامش از قلم هر ملّتی که مردم صاحب‌قلم نداشت<br>ج) چنین است سوگند چرخ بلند که بر بی‌گناهان نیاید گزند<br>د) شش‌دانگ حواسم پیش مصطفی است که نکند بوی غاز چنان مستش کند که دامنش از دست برود.<br>ه) در عشق قدم نهادن، کسی را مسلّم شود که با خود نباشد و ترک خود بکند. | ۰/۷۵<br>۰/۷۵<br>۰/۵<br>۱<br>۱ |
|    | ب) درک مطلب (۴ نمره)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                               |
| ۲۵ | با توجه به بیت «هر که جز ماهی ز آبش سیر شد/ هر که بی‌روزی است روزش دیر شد»:<br>الف) مفهوم واژه «سیر» را بنویسید.<br>ب) در مصراع دوم، مقصود از «روزی» ..... است که با واژه ..... در مصراع اول، مفهوم یکسان دارد.                                                                                                                                                                                                                   | ۰/۷۵                          |

«ادامه سؤالات در صفحه چهارم»

به نام خدا

|                                                                                         |                    |                              |                     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------|--------------------|------------------------------|---------------------|
| سؤالات آزمون نهایی درس: فارسی ۳                                                         | ساعت شروع: ۱۰ صبح  | تاریخ آزمون: ۱۴۰۲/۱۰/۰۷      | مدت آزمون: ۹۰ دقیقه |
| نام و نام خانوادگی:                                                                     | رشته: کلیه رشته‌ها | پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه | تعداد صفحات: ۴ صفحه |
| دانش‌آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد داخل و خارج از کشور در نوبت دی ماه سال ۱۴۰۲ |                    |                              |                     |

|    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |      |
|----|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| ۲۶ | مفهوم کلی مصراع مشخص شده، چیست؟<br>چه غم دیوار امت را، که دارد چون تو پشتیبان؟<br>چه باک از موج بحر آن را که باشد نوح کشتیبان؟                                                                                                                                                                                         | ۰/۵  |
| ۲۷ | با توجه به سروده «بخند؛ زیرا خنده تو برای دستان من شمشیری است آخته»، منظور از «شمشیر آخته» چیست؟                                                                                                                                                                                                                       | ۰/۲۵ |
| ۲۸ | هریک از ابیات زیر، یادآور کدام یک از هفت وادی در سروده عطار است؟ (نام وادی را بنویسید).<br>الف) وصلت آن کس یافت کز خود شد فنا<br>هر که فانی شد ز خود، مردانه‌ای است<br>ب) روی‌ها چون زین بیابان درکنند<br>جمله سر از یک گریبان برکنند                                                                                  | ۰/۵  |
| ۲۹ | معادل معنایی واژه‌های مشخص شده را بنویسید.<br>الف) دزد دانا می‌کشد اول چراغ خانه را<br>ب) غنچه خاموش بلبل را به گفتار آورد                                                                                                                                                                                             | ۰/۵  |
| ۳۰ | با توجه به عبارت زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید.<br>«محبت چون به غایت رسد، آن را عشق خوانند. عشق خاص‌تر از محبت است و محبت خاص‌تر از معرفت است.<br>به عالم عشق نتوان رسیدن تا از معرفت و محبت دو پایه نردبان نسازد.»<br>الف) سهروردی، شرط دست‌یابی به عالم عشق را چه می‌داند؟<br>ب) از نظر نویسنده، نهایت محبت چه نام دارد؟ | ۰/۵  |
| ۳۱ | با توجه به بیت زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید.<br>«یکی تازی‌ای برنشسته سیاه<br>همی خاک نعلش برآمد به ماه»<br>الف) منظور از «تازی سیاه» چیست؟<br>ب) مفهوم مصراع دوم را بنویسید.                                                                                                                                              | ۰/۵  |
| ۳۲ | شکسپیر در بند زیر چه ویژگی‌هایی را برای عشق جاودانی بر می‌شمارد؟ (ذکر دو مورد)<br>«این‌گونه است که عشق جاودانی همواره معشوق را جوان می‌بیند/ و نه توجهی به گرد و غبار و جراحات پیری دارد»                                                                                                                              | ۰/۵  |
|    | «موفق باشید»<br>جمع نمرات                                                                                                                                                                                                                                                                                              | ۲۰   |